

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/90/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2309205610
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2309205610.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Ivety Jankovičovej a JUDr. Jána Mihala v právnej veci žalobcu: O. H., nar. X. O. XXXX, bytom Z., P. I. XXX/X, zast. splnomocnenkyňou: Čibrik & Blazsek advokátska kancelária, s.r.o., Galanta, Šaľa, Hlavná 14, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR, Bratislava, Župné námestie 13, o 33.193,99 eur s príslušenstvom a iné, o odvolaniach oboch účastníkov proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 11. decembra 2012 č. k. 26C/77/2009 - 203 v znení opravného uznesenia rovnakého súdu z 20. októbra 2014 č. k. 26C/77/2009 - 255 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa úroku z omeškania za obdobie od 4. marca do 7. mája 2009 p o t v r d z u j e .

V napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania rozsudok súdu prvého stupňa r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 14.009,05 eur od 4. marca 2009 do zaplatenia a to do 3 dní; vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Už tu sa žiada poznamenať, že šlo o druhý rozsudok v poradí (po zrušení toho prvého z 18. marca 2010 nad rámec nikým nenapadnutej vyhovujúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa istiny 14.009,05 eur a vrátení veci v rozsahu zrušenia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, k čomu došlo uznesením Krajského súdu v Trnave z 19. marca 2012 č. k. 10Co/235/2010-169) a že do písomného vyhotovenia tentoraz napadnutého rozsudku sa dostal iný počiatkový deň povinnosti na platenie úroku z omeškania a to 12. jún 2008 (ktorá nesprávnosť bola až na pokyn odvolacieho súdu opravená opravným uznesením). Rozhodnutie vo veci samej súd prvého stupňa odôvodnil právne ust. §§ 11, 13, 16, 488 a 489, ako aj § 517 ods. 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). Vecne mal vo vyhovujúcej časti vo veci samej (pominúc poukaz na právny názor odvolacieho súdu, vyslovený v tzv. zrušujúcom uznesení zhora) za to, že žalobcovi vznikla možnosť uplatniť právo (na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“) na súde prvý deň nasledujúci po uplynutí šesťmesačnej lehoty, určenej žalovanej (resp. štátnemu orgánu za ňu konajúcemu) na predbežné prerokovanie nároku a počítanej od podania žiadosti, pričom lehota tu uplynula 3. marca 2009, žalovaná o výške požadovanej náhrady škody vedomosť mala a žiadosť nevybavila podľa jej vyjadrenie pre nedostatok času. Pokiaľ šlo o zvyškové zamietnutie žaloby, tu i s odvolaním sa na závery z rozsudku Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3 Cdo 201/2007 bolo namieste konštatovať oprávnenosť zásahu do osobnostných práv žalobcu (a nie opak), ku ktorému došlo pri výkone činnosti na to povolaných orgánov štátu (činných v trestnom konaní) a v medziach ich právomocí. Nešlo tu o žiaden exces (prekročenie

zákonom priznaných právomocí), na tom nič nemení ani prípadné neskoršie zastavenie trestného stíhania, prepustenie z väzby či oslobodenie spod obžaloby (pričom aj v prejednávanej veci šlo o prípad skoršieho tzv. väzobného stíhania žalobcu a jeho neskoršieho oslobodenia spod obžaloby) a požiadavky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ani na zadostučinenie formou písomného ospravedlnenia nešlo považovať za dôvodné, argumentoval tiež okresný súd, ktorý rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len paušálnym odkazom na ust. § 142 ods. 2 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne prevahou úspechu žalovanej v rozsahu 40% jej čistého úspechu (30 - 70) a nedostatkom jej požiadavky na náhradu a napokon opravné uznesenie právne ust. § 164 a § 167 ods. 2 O. s. p. a vecne výskytom opravených chýb v písaní v písomnom vyhotovení rozsudku (v tomto prípade s pomlčaním, že na ne upozornil odvolací súd).

Proti takémuto rozsudku podali včas odvolania obe strany sporu.

Žalobca napadol rozsudok v zamietajúcej časti vo veci samej, domáhajúc sa jeho zmeny (rozsudku) vyhovením žalobe aj tam, kde tak súd prvého stupňa urobiť odmietol (teda uloženia žalovanej povinnosti písomne sa mu ospravedlniť aj zaplatiť požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy). Namietal vyodením z vykonaných dôkazov nesprávnych skutkových zistení, ako aj nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvého stupňa (odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O. s. p.), majú predovšetkým za to, že väčšina rozhodnutí, s ktorými zodpovednostný zákon i novší zákon, ktorý ho nahradil (zákon č. 514/2003 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež i „nový zodpovednostný zákon“), ako aj Ústava Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej tiež len „ústava“), resp. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej tiež len „dohovor“) spájajú zodpovednosť štátu za škodu, je vydaná v medziach právomocí na to povolaných štátnych orgánov a sú často formálne bezchybnými, napriek tomu však nimi môže dôjsť k zásahom do osobnostných práv jednotlivca a to zvlášť, ak takýmto zásahom je obmedzenie osobnej slobody i ľudskej dôstojnosti na základe predpokladu, ktorý sa neskôr ukázal ako nepodložený. Práve o taký prípad ide aj v tejto veci, v ktorej sa má poskytnúť zadostučinenie za 228-dňový pobyt žalobcu vo väzbe a názor Najvyššieho súdu SR (vyslovený v jeho rozsudku z roku 2007 a absolutizujúci verejný záujem na úkor záujmu jednotlivca) nemožno podľa odvolateľa považovať za správny.

Žalovaná naopak napadla rozsudok len vo vyhovujúcej časti vo veci samej a to výslovne len čo do uloženia jej povinnosti na zaplatenie úroku z omeškania aj za obdobie predchádzajúce 8. máju 2009 (keďže požiadavka na ohraničenie povinnosti aj uvádzaným dňom poukázania ňou žalobcovi istiny, teda 4. októbrim 2010, v skutočnosti odvolaním nebola, keďže prípadný spor o dĺžku trvania nároku na úrok z omeškania je sporom o tom, kedy a či došlo k zaplateniu a zároveň otázkou posudzovateľnou v rámci nateraz nezrejmnej požiadavky žalobcu priznané plnenie vymôcť exekučne). Okrem vytknutia nesprávosti opravenej opravným uznesením aj ona namietala nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvého stupňa, v tomto prípade poukazujúc najmä na nedostatok povinnosti štátneho orgánu ju reprezentujúceho o žiadosti poškodeného v lehote určenej na predbežné prerokovanie nároku rozhodnúť (kladne ani záporne), z čoho podľa nej plynie, že do omeškania sa mohla dostať najskôr dňom nasledujúcim po požiadavke žalobcu. Tým sa v tejto veci stal až 8. máj 2009 ako deň nasledujúci po doručení jej žaloby (nakolko doba plnenia tu nebola dohodnutá, stanovená právnym predpisom ani určená v rozhodnutí) a preto priznanie úroku z omeškania aj za skoršie obdobie nemožno považovať za správne.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. vec v medziach odvolaní (teda prakticky celú vec až na žalovanou nespochybnené vyhovenie žalobe o časť úroku z omeškania, počítaného z už skôr priznanej istiny za obdobie od 8. mája 2009 do zaplatenia, pretože nikým výslovne nenapádané rozhodnutie o trovách konania malo povahu rozhodnutia závislého na čo i len čiastočne napadnutom rozhodnutí vo veci samej) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo /aj/ o vec samu, popri tom však nie i o niektorý zo zákonom ustanovených prípadov potreby pojednávania aj takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu, keď nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, súd prvého stupňa prejednal vec na pojednávaní, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a pojednávanie odvolacieho súdu si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem - ktorý samo osebe nezakladá vystupovanie štátu ako jednej strany sporu), ak dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa možno považovať za správny len v časti napadnutej žalovanou a vo zvyšku to bol najmä výskyt dvoch pomerne závažných pochybení (jedného

procesného a druhého v elementárnej rovine označiteľného za právne), ktoré i tentoraz predstavovali prekážku rozhodnutia odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

Pokiaľ šlo o námietky žalovanej, tie podľa názoru odvolacieho súdu akceptovať nešlo.

Podľa § 563 O. z. ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 9 ods. 1 vety prvej zodpovednostného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom; podľa § 10 rovnakého zákona ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde a napokon podľa § 11 zákona, o ktorom tu je reč, dohoda o nároku na náhradu škody (§ 9 ods. 1) je prípustná len pri predbežnom prerokovaní tohto nároku alebo v konaní na súde.

Prvé z práve odcitovaných ustanovení (tvoriace inak súčasť ôsmej časti základného predpisu občianskeho práva Slovenskej republiky, nazvanej „Závazkové právo“ a v jej rámci tiež šiesteho oddielu prvej hlavy, nazvaného „Zánik záväzkov“), pripomínané i odvolaním žalovanej, ale aj ďalšie po ňom nasledujúce ustanovenia §§ 564 a 565 O. z. (na prejednávanej veci nedopadajúce) zakotvujú spôsoby, akými v občianskom práve môže byť určená splatnosť dlhu. Princiálne má prednosť vždy čas splnenia vyplývajúci z dohody účastníkov záväzkovoprávneho vzťahu a ako s alternatívami k dohode tu zákonodarca počíta s ustanovením času splnenia právnym predpisom (nerozhodno akej právnej sily) alebo s jeho určením v rozhodnutí (v tomto prípade nerozhodno akého orgánu, ak samozrejme - obdobne ako u vydania právneho predpisu - rozhodnutie bude vydané v medziach právomocí jeho pôvodcu). Pokiaľ žiadnej z takýchto skutočností niet, je tu ešte podporné pravidlo, na základe ktorého k nástupu povinnosti dlžníka na plnenie (teda k splatnosti dlhu) prichádza deň po urobení výzvy veriteľa, ktorej obsahom je požiadavka na plnenie (pričom tu logicky požiadavkou treba rozumieť najmä dôjdenie príslušného prejavu vôle veriteľa do dispozičnej sféry adresáta takéhoto prejavu, ktorým adresátom je tu dlžník).

V prejednávanej veci síce účastníci priamo neurobili predmetom sporu aj otázku, či v prípade záväzku majúceho pôvod v škode spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym postupom (dnes pri výkone verejnej moci) ide o prípad dohody o čase splnenia záväzku, ustanovenia takéhoto času právnym predpisom času alebo určenia času splnenia rozhodnutím (čiže o niektorý z prípadov, pri ktorých by mal byť vylúčený nástup pravidla o splatnosti dlhu prvý deň po výzve veriteľa), argumentácia žalovanej z jej odvolania proti tentoraz napádanému rozsudku vrátane polemiky s dôvodmi poskytnutými súdom prvého stupňa na podporu jeho záverov (v tu diskutovanej časti) však charakter vyvolania takéhoto sporu mala. Zjavne tu síce nešlo o prípad dohody (k uzavretiu ktorej medzi účastníkmi - resp. presnejšie medzi žalobcom a ministerstvom reprezentujúcim žalovanú - nedošlo) a ani o prípad určenia času splnenia rozhodnutím (za aké určenie nemožno považovať rozhodnutie súdu, vydané na základe žaloby poškodeného ako veriteľa, ktorým sa ustala existencia záväzku a ukladá štátu v pozícii dlžníka splniť povinnosť spolutvoriacu obsah záväzku potom, čo tak neurobil dobrovoľne), podľa názoru odvolacieho súdu však to isté už nemožno vyhlásiť o možnosti predstavovanej ustanovením času splnenia právnym predpisom.

Ak je tu totiž zákonná konštrukcia predbežného prerokovania nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu (za ktorú zodpovedá štát), ktorej súčasťou je 1. nutnosť obrátenia sa (poškodeným) najskôr (s nárokom na náhradu škody, uplatneným príslušnou žiadosťou) na ústredný orgán, 2. poskytnutie (ústrednému orgánu) možnosti uspokojiť nárok dobrovoľne (bez podstúpenia rizika zúčastnenia sa súdneho sporu) až do uplynutia lehoty slúžiacej takémuto účelu a 3. zakotvenie možnosti poškodeného domáhať sa priznania buď celého nároku alebo jeho neuspokojenej časti (tu logicky podľa toho, či požiadavka uplatnená žiadosťou na ústrednom orgáne tam nenašla pochopenie vôbec, alebo sa tak stalo len sčasti) až po uplynutí šesťmesačnej lehoty, plynúcej odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku; práve takúto zákonnú konštrukciu je podľa názoru tunajšieho odvolacieho súdu potrebné považovať za jeden zo spôsobov, akým ide naplniť konkrétnym obsahom hypotézu tej právnej normy, ktorá má obsah relatívne neurčitý a zákonodarcom vyjadrený (a to v rovine negatívne vymedzeného predpokladu pre uplatnenie

pravidla o splatnosti dlhu prvý deň po výzve veriteľa na plnenie) slovami „ak čas splnenia nie je ustanovený právnym predpisom“. Popri tom, že všetky spôsoby určenia času splnenia, vymedzené ustanovením § 563 O. z. a cezeň i tam uvádzanými právnymi skutočnosťami (ktorými sú dohoda účastníkov záväzkovoprávneho vzťahu, právny predpis, rozhodnutie, alebo výzva veriteľa dlžníkovi na plnenie) sú vystavané na princípe určenia času, kedy ešte má dlžník možnosť plniť včas (bez rizika omeškania) a i tom, že určenie času dohodou, právnym predpisom alebo rozhodnutím sú alternatívy s atribútom rovnocennosti (u ktorých rozhodné právo dokonca umožňuje, aby jedna z takýchto alternatív, majúca nastúpiť primárne, mohla byť nahradená inou - v tejto súv. por. možnosť uzavretia dohody o nároku už pri predbežnom prerokovaní nároku) je tu však tiež tretí (aj v prejednávanej veci ten najpodstatnejší) rozmer problému, ktorým je to, že v každom z takýchto prípadov je to práve deň nasledujúci po dni umožňujúcom splnenie dlhu (uspokojenie nároku) včas, ktorým sa dlžník dostáva do omeškania.

V prejednávanej veci pre neuzavretie (žalobcom na jednej a ústredným orgánom reprezentujúcim žalovanú na druhej strane) žiadnej dohody by síce mala len podružný (akademický) ráz prípadná diskusia na tému, či dohodou podľa § 11 ods. 1 zodpovednostného zákona je možné čas splatnosti vyplývajúci z právneho predpisu oddialiť alebo len skrátiť, iba akademickou tu však naopak nebola otázka, kedy sa žalovaná dostala do omeškania a vo vzťahu k nej bolo treba odpoveď ponúknuť súdom prvého stupňa považovať za správnu.

Ministerstvo spravodlivosti totiž žalobcovi potvrdilo obdržanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku (žiadosti obsahujúcej aj vyčíslenie neskôr požadovanej náhrady škody na trovách právneho zastúpenia v trestnom konaní v sume 422.036,50 niekdajších Sk, rovnajúcej sa už prvým rozsudkom v prejednávanej veci prisúdených 14.009,05 eur) 3. septembra 2008 (tu por. č. I. 8, 31 a 143) a práve tento deň bol určujúcim aj pre započatie behu lehoty podľa § 10 zodpovednostného zákona. Takéto ustanovenie v prípadoch žiadostí podávaných ústrednému orgánu inak než osobne (ako aj v prejednávanej veci) je nevyhnutné vyložiť proti jeho doslovnému zneniu, teda aj tu tak, že podaním sa rozumie až čas dôjdenia žiadosti do dispozičnej sféry adresáta (pretože znenie ustanovenia, odvodzujúce lehotu už od podania žiadosti by osobu povolávanú k uspokojeniu nároku na náhradu škody oberalo o časť lehoty medzi podaním žiadosti na poštovú prepravu a dôjdením takejto žiadosti, hocako tu môže ísť o len krátky čas) a v súlade so všeobecnou občianskoprávnou úpravou počítania času sa tak posledným dňom zákonnej šesťmesačnej lehoty, umožňujúcej žalovanej vyhnúť sa iniciovaniu žalobcom sporu pred súdom, stal utorok 3. marca 2009, teda bežný pracovný deň (tu por. i ust. § 122 ods. 2 vety prvej a ods. 3 a contrario O. z.). Deň po ňom sa stal nárok žalobcu nielen žalovateľným na súde, ale šlo súčasne aj o prvý deň omeškania žalovanej so splnením záväzku. Nakoľko celkom bez nádeje na úspech bola i obrana žalovanej z jej odvolania proti prvému rozsudku v tejto veci, ktorej podstatou bola snaha presvedčať o osobitnom charaktere vzťahu medzi poškodeným a škodcom podľa zodpovednostného zákona (keďže takáto obrana ignorovala ako ustanovenie § 489 O. z., vymedzujúce za jeden z právnych dôvodov vzniku záväzkov tiež spôsobenú škodu, tak i okolnosť nahradenia zodpovednostným zákonom už s účinnosťou od 1. júla 1969 skoršej len veľmi kusej úpravy zodpovednosti štátu, nachádzajúcej sa v niekdajšom ustanovení § 426 O. z. a takto definovanej už skôr ako jeden z typov občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, u ktorej o statuse poškodeného ako veriteľa a škodcu ako dlžníka snáď nik nemôže pochybovať), vyhovie žalobe aj v časti žalovanou spochybňovanej požiadavky na úrok z omeškania za obdobie odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty podľa § 10 zodpovednostného zákona do dňa doručenia žaloby ministerstvu spravodlivosti bolo namieste.

Odvolací súd preto v takejto časti rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 aj 2 O. s. p. (so zacelením čiastočne neúplnej právnej argumentácie okresného súdu) ako vecne správny potvrdil.

Takéto rozhodnutie však nebolo možným u zamietnutia žaloby v časti požadovaného zadostučinenia za zásah do osobnostných práv žalobcu a to pre prílišnú všeobecnosť úvah, pomocou ktorých súd prvého stupňa argumentoval v prospech ním zvoleného riešenia, ako aj pre len paušálne odmietnutie príslušnej čiastkovej požiadavky žalobcu bez dostatočného právneho rozboru rozhodnej úpravy (i s prihliadnutím k legislatívnym posunom na tomto poli).

Pokiaľ šlo o prvý z práve uvedených nedostatkov, za jeden zo záverov ustálenej rozhodovacej praxe (judikatúry) tunajšieho odvolacieho súdu, ale aj iných súdnych ustanovizní na vnútroštátnej i nadnárodnej úrovni (záver, na ktorom ani v tejto konkrétnej veci nevznikla potreba nič meniť) treba považovať ten, že

na zaťaženie konania vadou v podobe odňatia účastníkovi konania postupom súdu možnosti konať pred súdom a predstavujúcou zákonný dôvod zrušenia rozhodnutia v prvom stupni (tu por. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) treba usudzovať aj v prípade nevypravenia súdneho rozhodnutia zákonu zodpovedajúcim odôvodnením. Ide tu o porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (práva zaručeného v podmienkach tuzemského právneho poriadku okrem zákonov i článkom 46 a nasledujúcimi ústavy a článkom 6 ods. 1 dohovoru), pričom aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS“, napr. rozsudok z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu v podmienkach vnútroštátnej úpravy slovenského civilného procesu potom vymedzuje (na úrovni zákona) ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Korektným a i ústavne konformným výkladom takéhoto ustanovenia pritom treba dospieť k záveru, že s už uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia, konštatovania alebo závery bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto vyodené. Ak povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu (ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka); porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma aj možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) - v rámci využitia prípadných riadnych alebo tiež mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá sama osebe nielen dôvod odvolania podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale zároveň i nevyhnutnosť rozhodnutia spôsobom predpokladaným takýmto ustanovením.

Podľa názoru odvolacieho súdu potom variáciou na práve opísanú vadu konania v podobe len všeobecného a pomerne schematickeho poukazu na jedno z rozhodnutí NS, ako aj z toho plynúceho paušálneho legitimizovania každého zásahu orgánu verejnej moci formálne nevybočujúceho z medzi oprávnení priznaných takémuto orgánu právom a rovnako paušálneho odmietnutia akejkoľvek požiadavky žalobcu, majúcej pôvod v práve na ochranu osobnosti, bol postihnutý aj v poradí druhý rozsudok súdu prvého stupňa v tejto veci (keď inak druhá z vytknutých vád, spočívajúca v nedostatočnom právom posúdení veci mala povahu vady s tou práve uvedenou súvisiacej a túto do istej miery tiež podmieňujúcej).

Bolo to tak najmä preto, že súd prvého stupňa sa (v odôvodnení rozsudku) žiadnym spôsobom nevysporiadal s otázkou možných excesov pri výkone činností zahŕňaných dnes (predovšetkým novým zodpovednostným zákonom) pod výkon verejnej moci (hoci na problém takýchto vybočení upozorňuje i rozhodnutie NS spomínané v odôvodnení tentoraz napádaného rozsudku súdu prvého stupňa, nech aj so stále prítomným problémom uchopenia /pomenovania/ toho, čo už za exces považovať treba), ale i preto, že bolo prejavom vyššej než tolerovateľnej miery nepozornosti nepovšimnúť si v prejednávanej veci, že u postupov orgánov činných v trestnom konaní (vedenom v minulosti proti žalobcovi) malo popri vykonaní väzby žalobcu a neskoršom výsledku trestného konania zakladajúcom nárok podľa § 5 ods. 1 zodpovednostného zákona (rozumej právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe pri oslobodení spod obžaloby) dôjsť tiež k zrušeniu uznesenia zamietajúceho žiadosť žalobcu o prepustenie z väzby (uznesenia Okresného súdu Galanta z 24. novembra 2003 sp. zn. I Tpr 22/03) v odvolacom konaní a k súbežnému okamžitému prepusteniu žalobcu z väzby (uznesením Krajského súdu v Trnave z 13. januára 2004 sp. zn. 5 Tpo 53/03, tu por. č. I. 50 a 51). Z doterajších podkladov v spise pritom

vyplýva, že sa tak malo stať pre pominutie i dôvodu väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c/ niekdajšieho Trestného poriadku (zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „Tr. por.“), teda pre pôvodne hroziace obavy z pokračovania v trestnej činnosti a to za stavu neprijatia už sudcom berúcim žalobcu do väzby aj dôvodu väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b/ Tr. por. (tu rozumej pre obavy z pôsobenia obvineného na osoby majúce prispieť k riadnemu objasneniu skutočností významných pre trestné stíhanie, v tejto súv. por. tiež č. I. 52 a 53) a dosiaľ ostalo neobjasneným (a takto logicky ani odôvodnením tentoraz napádaného rozsudku nezodpovedateľným), čím bola odôvodnená žiadosť žalobcu o prepustenie z väzby zamietnutá v prvom stupni v novembri 2003 a ak bola i táto odôvodnená „vyvedením“ strojov majúcich „plodiť“ obavy z pokračovania v trestnej činnosti (sústruhu a brúsky) z majetkovej sféry žalobcu už 15. júla 2003 (kde inak sa vynára aj otázka spôsobu prevodu vlastníckeho práva v čase trvania väzby prevodcu), kedy o takejto skutočnosti získali orgány činné v trestnom konaní vedomosť, prečo (za predpokladu argumentovania týmto i pred okresným súdom) prepustenie z väzby zjednal až krajský súd a ako to pri praktickom konštatovaní nesprávneho rozhodnutia v prvom stupni odvolacím súdom a zrušení takéhoto rozhodnutia malo byť s otázkou oprávnenosti zásahu predstavovaného tzv. väzobným stíhaním žalobcu aj v čase medzi 24. novembrom 2003 a 13. januárom 2004 (v ktorom odvolacím súdom konštatovaný dôvod prepustenia žalobcu z väzby už existovať mal a pre absenciu prvostupňového rozhodnutia zamietajúceho žiadosť o prepustenie z väzby je sporné, či o ňom vedel aj okresný súd a ak áno, či a ako sa vysporiadal s jeho existenciou).

Práve uvedené inak napriek principiálne správnej úvahe súdu prvého stupňa, podľa ktorej v čase pred nadobudnutím účinnosti nového zodpovednostného zákona bolo treba prípady požiadaviek na zadosťučinenie dnes spadajúcich pod § 17 takého zákona posudzovať podľa ustanovení O. z. o ochrane osobnosti spôsobilo, že súd prvého stupňa neposúdil ani vec (oprávnenosti zásahu do osobnostných práv žalobcu) celkom správne po právnej stránke a úmerne tomu nezistil dostatočne ani skutkový stav (čím privodil existenciu ďalšieho zrušovacieho dôvodu, tvoriaceho súčasť ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p.).

Odvolaciemu súdu preto v časti napadutej odvolaním žalobcu a aj v závislom výroku o trovách konania ani tentoraz neostalo iné, než rozsudok súdu prvého stupňa opätovne zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (podľa § 221 ods. 1 písm. f/ aj h/ O. s. p. a odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona).

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný, v naznačenom smere doplniť dokazovanie, náležite zhodnotiť výsledky celého konania (§ 132 O. s. p.) a následne (za predpokladu zotrvania žalobcu na žalobe v časti, v ktorej vec ostala predmetom konania) znovu rozhodnúť o veci (i tu rozumej len v ostávajúcej časti zvyšku doterajšieho predmetu konania, pokiaľ tu nepríde k žiadnej ďalšej zmene), o trovách konania a tiež o trovách oboch doterajších odvolacích konaní (§ 224 ods. 3 O. s. p.) a to i s riadnym a zákonom zodpovedajúcim odôvodnením takéhoto neskoršieho výsledku jeho rozhodovacej činnosti.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.